

Prekipela je mera potrpljenja

Zelo radi objavljamo prispevek Mira
Oppelta, ki je na kraju samem spremljal
tragične dogodke v Sloveniji.

(Ured.)

V zvezi s tragičnimi dogajanji v Slo-
veniji me je predvsem iznenadila enotna
drža prebivalstva. Gotovo je bila to glob-
lja izkušnja od pomembnega trenutka, ko
sem v razgovorih s slovenskimi voditelji
zaznal trenutek, ko je bila predrtja meja
nezaupanja in je nastopila strnjena enot-
nost hotenj.

Že na večer svečanosti ob osamosvo-
jitvi so bili najbolj prizadeti tisti Sloven-

Miro Oppelt

ci iz zamejstva, ki so morali v Ljubljano
po stranskih poteh, na avtocesti pa so jih
nizko preletavali reaktivci. Slišali smo lah-
ko pričevanje o grenkem izkustvu, ki ga
je v neposredni oddaji še pred svečanostjo
podal Filibert Benedetič. Ob treh ponoči,
ko se je iztekel koncert za mladino na
Kongresnem trgu, me je kolega iz Zagre-
ba opozoril, da prihajajo z Vrhniške tanki.
Imel sem še priložnost videti, kako so iz
okolice Tromostovja odpeljali na sejo vla-
de ministrskega predsednika Peterleta,
nakar sem pred tanki odhitel na zapore
proti Sentvidu in Vodici, kjer so jih
predrli. Ob zori so lastniki kamionov pri-
speli na kraj razdejavanja, a ob ogorčenju
ni bilo besede kesanja, da so izpostavili ves
svoj življenjski trud. To se je dogajalo po-
vsod. Iz Primorske in Štajerske so zaseb-
ni prevozniki še naslednjega dne pripelja-
li svoja vozila na ljubljanske barikade. Ob
teh primerih in desetinah razgovorov s
prebivalci od Komende do Brnika, Trzina
in drugih prizadetih krajev sem lahko do-
jel, do kolikšne skrajne meje je prišlo
prenašanje jugoslovanske uzurpacije, na-
dutosti in štiridesetletnega izkoriščanja. Iz
vseh razgovorov je, vojaškim grožnjam
nakljub, vela odločnost, da so jim dose-
danja izkustva dovolj ter da so se priprav-
ljeni žrtvovati do skrajnosti. Močan vtis
je name naredila pripravljenost policije in
teritorialcev, se pravi, ljudi, ki so zapu-
stili svoje domove in delo ter brez okleva-
nja izpostavljali svoja življenja. Dostojan-
stvena je bila drža prebivalstva ob prvem
povojnem alarmu v Evropi pred grožnjo
nekdanj lastne vojske. Po zakloniščih so bi-
li odgovori na uprašanja polni obsodbe, a

dalje na 2. strani ■

Kljub vročini živahna politična dejavnost

V Italiji je v teku zelo živahna politi-
na dejavnost, hudi poletni vročini nakljub.
Prav nobenega znaka ni, da bi se politiki
in strankarski prvaki pripravljali na po-
letni oddih. Zelo aktiven je še vedno pred-
sednik republike Cossiga, ki si je sicer pri-
voščil nekaj oddiha v svoji poletni rezid-
enci v Neaplju, a ki se kljub temu sko-
raj dnevno oglašja v javnosti in, kot je že
njegova navada v zadnjem času, ne var-
čuje s kritikami na račun državne upra-
ve in njenih predstavnikov. Medtem se v
parlamentu pripravljajo na razpravo o
njegovi zadnji poslanici, ki je že dvignila
veliko prahu, ker je bil za vlado njen so-
podpisnik pravosodni minister in ne mini-
strski predsednik, kot bi zahtevala tradi-
cija.

Zelo aktiven je glavni tajnik sociali-
stične stranke Craxi. Pred kratkim je vo-
dil izredni strankin kongres v Bariju, te
dni pa je govoril na zborovanju mladih
socialistov v Bologni in zagrozil s krizo
v sedanji vladi, če bo Kršč. demokracija
vztrajala v parlamentu pri svojih predlo-
gih glede ustavnih oziroma institucional-
nih reform. Craxi je dejal, da bo njegova
stranka zapustila sedanjo vladno koalici-

jo, če bo Kršč. demokracija skušala svo-
je predloge uzakoniti. V tem primeru bi
bil razpis predčasni politični volitev ne-
izogiben.

Stranka relativne večine je sicer obzir-
no, ampak odločno zavrnila Craxijeve
grožnje ter poudarila, da ima polno pra-
vico oblikovati natančne predloge glede
ureditve tako aktualnih in perečih vpra-
šanj, kot je problem posodobitve državnih
in družbenih struktur. O že omenjenih
predlogih sta prav te dni razpravljali obe
krščanskodemokratski parlamentarni sku-
pini.

Stranka demokratične levice (bivša
KPI) ima seveda še vedno notranje pro-
bleme, zlasti tiste, ki so posledica razkola
v nekdanji mogočni partiji. DSL odklanja
predčasne volitve, kar je povsem razum-
ljivo, in še dalje poziva socialiste, naj na-
redijo odločilen korak, to je, naj obrnejo
hrbet Kršč. demokraciji, kar je pogoj za
uresničitev leve alternative.

Socialdemokrati pozivajo socialiste, naj
še pred rednim iztekom zakonodajne do-
be jasno povedo, kako si zamišljajo sesta-

dalje na 3. strani ■

Poziv iz vrst slovenskih manjšin

Slovenske manjšine v Italiji, Avstriji in Ma-
džarski so v zvezi z dogajanji v Sloveniji obli-
kovale skupno izjavo, ki so jo naslovile na ita-
lijanske, avstrijske in madžarske državne organe
ter na evropske in mednarodne organizacije.
Izjavo so podpisali Slovenska kulturno-gospodar-
ska zveza, Svet slovenskih organizacij, slovenske
organizacije iz videmske pokrajine, Slovenska
skupnost, slovenska komponenta DSL in sloven-
ska komponenta PSI, Narodni svet koroških Slo-
vencev, Zveza slovenskih organizacij na Koro-
škem in Zveza Slovencev na Madžarskem. Bese-
dilo se glasi takole:

Dramatični dnevi, ki jih preživlja Republika
Slovenija, so pretresli Evropo in svet, na pose-
ben način pa so prizadeli Slovence, ki živimo
kot manjšinske skupnosti v Italiji, Avstriji in
na Madžarskem.

Zamejski Slovenci obsojamo vojaško agresijo,
razreševanje sporov z nasiljem. Zato tudi
izražamo popolno solidarnost državljanom Re-
publike Slovenije, slovenskemu narodu ter ita-
lijanski in madžarski narodnosti v Sloveniji.
Prav tako izražamo solidarnost demokratično
izvoljenemu slovenskemu vodstvu.

Grožnje proti slovenski neodvisnosti so ne-

sprejemljive. Pričakujemo, da ne bo več pritiskov
in ultimativ in da bo vojska pod nadzrom
političnih oblasti.

Najboljše jamstvo za to, da ne pride do no-
vega napada na Republiko Slovenijo, in pa za
to, da se lahko Republika Slovenija kot enako-
praven in suveren subjekt pogaja o novih mož-
nih oblikah sodelovanja z republikami Jugos'a-
vije, pa je v tem, da mednarodna skupnost u-
radno prizna novo slovensko državo, v prehod-
nem obdobju pa z učinkovitim mednarodnim
nadzorom preprečuje nove agresije.

Zato Slovenci iz Italije, Avstrije in Madžar-
ske, ki smo življenjsko zainteresirani za naj-
boljše odnose med sosednjimi državami, za mir
in sodelovanje, pozivamo države, katerih držav-
ljani smo, in vso mednarodno skupnost, naj
spoštuje slovensko odločitev za samostojnost,
suverenost in neodvisnost. Ta odločitev je bila
izražena s plebiscitom, potrjena s sklepom de-
mokratično izvoljenega parlamenta in z odlo-
čnostjo Slovencev, da branijo svojo mlado dr-
žavo. Gre za obrambo demokracije pred totali-
tarizmom in poskusi nacionalne nadvlade, miro-
ljubnosti pred nasiljem ter dostojanstva in ena-
kopravnosti pred logiko grobe moči.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 21. julija, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: »Ko zori, o jagode« (Branka Jurca - Ivan Bužičan), RO; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Na počitnice; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Boris Kobil in Sergej Verč: »Satirčni kabaret 1991«; 15.00 Poslušali boste; 16.00 Počitniški rendez-vous; 17.00 Boris Pahor: »Vila ob jezeru«, roman; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 22. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Iz četrtkovih srečanj; 9.00 Otroški kotichek: »Glasbeni vrtljak«; 9.30 Pavle Zidar: »Sveta Barbara«, roman; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.40 Mešani zbor Primorec - Tabor iz Trebča in z Opčin; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.40 Za smeh in dobro voljo; 14.00 Poročila in deželna kronika; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Slovenski film v Gorici: povratek nazaj; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 23. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.25 Dobro jutro po naše, vmes: 7.25 Koledar; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Absalomova pripoved; 8.40 Orkestralna glasba; 9.00 Musical; 9.30 Pavle Zidar: »Sveta Barbara«, roman; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Slovenska lahka glasba; 12.40 Godbe na pihala; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Vladimir Jurc: Slovensko pismo; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 24. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.30 Pavle Zidar: »Sveta Barbara«, roman; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.40 Ženska komorna skupina Cappella civica; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Dvojezičnost in identiteta; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 25. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Literarne podobe: Zgodbe o revijah; 9.30 Pavle Zidar: »Sveta Barbara«, roman; 10.00 Poročila in pregled tiska; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Spomini Henrika Tume; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 26. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.30 Pavle Zidar: »Sveta Barbara«, roman; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Nazaj k naravi; 12.40 Oktet Simon Gregorčič iz Kobarida; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.40 Doživljati rojstvo; 14.00 Poročila in deželna kronika; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 27. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 Otroški kotichek: Grega Tozon: »Jurčkov zobek je bolan«; 9.30 Pavle Zidar: »Sveta Barbara«, roman; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični orkester RTV Slovenija vodi Anton Nanut; 12.00 Muzej pri nas; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Drobčinice; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Boris Kobil in Sergej Verč: »Satirčni kabaret 1991«; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

NOVI LIST

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« - Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, števil. 157.

Uredništvo: Martin Breclj, Bojan Brežigar, Ivo Jevnikar, Drago Legiša (glavni in odgovorni urednik), Miro Oppelt, Saša Rudolf, Marko Tavčar in Egidij Vršaj.

Oglasi: Publiet d.z.z.; Trst, ul. Montecchi 6; tel. 040/7796611.

Tisk: Tiskarna Graphart, Trst, ulica Rossetti 14, tel. 040/772151.

Zadnji veliki sončni mrk našega tisočletja

Dne 11. julija je ob 21. uri in 6 minut po srednjeevropskem času dosegel višek na obsežnem področju od Havajev do amaconskega naselja Santo Domingo zadnji veliki sončni mrk našega tisočletja. Trajal je celih 6 minut in 53 sekund. Mrk s podobnim, vendar krajšim trajanjem, bo šele leta 2009. Za daljši mrk, in sicer za sami dve sekundi daljši, pa bo treba počakati celih 141 let.

Prišel se je na Pacifiku jugozahodno od Havajskega otočja, dosegel je nato zahodne obale Mehike, prešel Srednjo Ameriko in se tri ure pozneje končal pri naselju Santo Domingo na območju Amaconke. Na dogodek so se astronomi temeljito pripravili. Razmere so bile še posebno ugodne, saj je bil mrk zelo dobro viden na področju havajske gore Mauna Kea, kjer je ena glavnih zvezdoslovske opazovalnice. Na vrhu ugaslega vulkana, 3 tisoč 660 metrov visoko, je desetmetrski teleskop, ob njem pa še drugi manjši, ki jih upravljajo Američani in Evropejci. Središče senčnega pale za poldrug kilometer oddaljen od vrha su, ki je bil širok 258 kilometrov, je bilo vulkana. Sicer pa so se skupine zvezdoslovcev porazdelile po vseh glavnih vrhovih, katere je zajel pojav sončnega mrka. Japonci so si na primer izbrali ugasli vulkan Popocatepetl, ki je visok 5 tisoč 452 metrov. Skupina ameriških raziskovalcev pa je poskrbela za izstrelitev rakete za opazovanje sončne krone.

Dogodek so temeljito izkoristile tudi turistične agencije. Mrk je namreč zajel področje starih Aztekov, ki so v davni znanli z natančnostjo današnjih računalni-

V Ljubljani je bila na obisku desetčlanska delegacija italijanske poslanske komisije za zunanje zadeve. Vodil jo je poslanec KD Flaminio Piccoli. V slovenski prestolnici so se poslanci sestali s predsednikom Peterletom, zunanjim ministrom Ruplom ter s predsednikom republike Kučanom. Iz Ljubljane so poslanci odpotovali v Zagreb.

kov predvideti podobne astronomske pojave, ker so bili povezani z njihovim obrednim življenjem, saj je med sončnimi mrki prihajalo tudi do žrtvovanja človeških življenj, da bi Sonce spet posijalo. Turisti so lahko podoživljali nekdanje obrede na starih stopničastih piramidah Aztekov in tam doživljali predkolumbijski čas, seveda brez človeških žrtev.

—o—

Pomoč Sloveniji '91

V sodelovanju s slovenskimi denarnimi zavodi v Italiji in tremi deželnimi bankami se nadaljuje akcija POMOČ SLOVENIJI '91. Sredstva bodo po sklepu solidarnostnega odbora namenjena ublažitvi posledic vojne v Sloveniji.

Tekoči računi za nabiralno solidarnostno akcijo POMOČ SLOVENIJI '91 pri slovenskih denarnih zavodih v Italiji:

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA (Sedež Trst, Agencija Domjo, Agencija Rojan) — 01.6560/54

HRANILNICA IN POSOJILNICA OPČINE — 9626

HRANILNICA IN POSOJILNICA NABREŽINA (Sedež Nabrežina, Filiala Sesslan) — 65283-1

KMEČKA BANKA GORICA (Sedež Gorica, Filiala Krmin) — 61001

HRANILNICA IN POSOJILNICA DOBERDOB — 1720

HRANILNICA IN POSOJILNICA SOVODNJE — 23/7

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA — Filiala Čedad — 02.200/89

Navajamo še dodatne številke tekočih računov:

CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE — 42568/5

CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA — 13160/1

BANCA POPOLARE UDINESE — 6986

Sedež solidarnostnega odbora Slovencev v Italiji odgovarja na telefonsko številko SKGZ: 040/368094; fax 368158.

Prekipela je mera potrpljenja

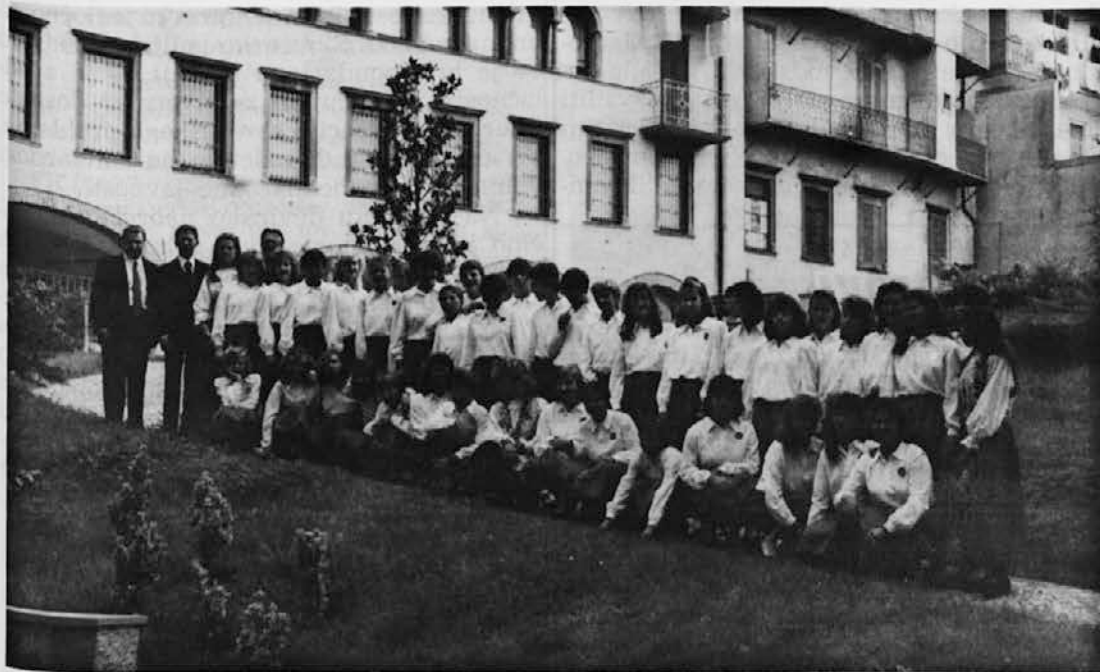
■ nadaljevanje iz 1. strani

dostojanstveni. Da je bil alarm upravičen, so potrdili v samem vojnem letalstvu, ko so priznali, da so sočasno s štirih letališč odletele jate bombnikov. Dodali so sicer, da niso imele uničevalnega tovara. Časa za oklepanje pa ni bilo, saj so letališča oddaljena dobre četrt ure leta od Ljubljane in drugih slovenskih mest. Ne vem, v koliko generacijah se bo izbrisal spomin na napade na Gornjo Radgono, Trzin, Medvedjek, Brežice, Ormož in druge kraje. O dogajanjih na mejah pa smo lahko imeči vsi neposredne izkušnje. Nadaljnji znak zrelosti ljudstva pa je tudi v dejstvu, da se je življenje kljub vsemu odvijalo, v danih pogojih, normalno. Trgovine v Ljubljani so bile odprte, nisem pa zasledil ene same vrste ali ljudi, ki bi bili nakupovali

več kot za dnevne potrebe. Celo na bencinskih črpalkah ni bilo gneče, če izvenem prvi dan krize.

Prav je, da se tudi Slovenci v zamejstvu zavedamo predvsem, do kolikšne mere je prekipela mera potrpljenja slovenskega ljudstva in da njegovo voljo spoštujemo in podpremo. Vem, da so na žalost še številne ideološke blokade, podobne kominformovskim in težko premostljive. Vse te naše ljudi, če so še srčno poštenj, pozivam, naj se seznaniijo s čutenjem ljudi v Sloveniji. Za druge, tiste nesrečne, ki se ozirajo na posle z Beogradom, pa ni nobenega upanja, prav pa je, da jih spoznamo, ker so v svoji nevzdržni slovo zaslužku že žrtvovali manjšino in je logično, da se ne ustavijo niti pred tanki ali zatajitvijo lastne matere.

Naša društva Slovensko mladinsko središče »Finžgarjev dom« z Opčin

MPZ »Vesela pomlad« z Opčin na deveti reviji pevskih zborov »Città di Clusone«

Na Opčinah že od leta 1967 deluje Slovensko mladinsko središče »Finžgarjev dom«, ki ima svoj sedež v Marijanišču. Gre za kulturno-rekreativni center za slovensko mladino. Obstoj tega društva je širši javnosti bolj malo znan, vsi pa poznajo uspešne zборе »Vesela pomlad«, ki delujejo pod okriljem Slovenskega mladinskega središča. Tudi narodnozabavni ansambli kot »Galebi«, »Rdeči nagelj«, »Zvezde« in »Tajms« so se rodili v okviru tega društva.

Slovensko mladinsko središče »Finžgarjev dom« je vse svoje delovanje posvetilo predvsem glasbeni vzgoji domače mladine. Vsa ta živahna in nadvse uspešna dejavnost se je začela leta 1969 s prihodom mladega duhovnika Franca Pohajača. Povedati je še treba, da deluje v okviru društva tudi gledališki krožek, poimenovan po Tamari Petaros. Skupina šteje kakih 15 članov, vodi pa jo prof. Lučka Susič, ki piše za svoje mlade igralce tudi izvirne tekste.

Leta 1969, ko je na Opčine prišel Franc Pohajač, zborovska dejavnost ni bila posebno razvita. Obstajal je le domači cerkveni pevski zbor. Pohajač je kmalu po svojem prihodu naletel na skupino mladih, ki se je ljubiteljsko ukvarjala z glasbo. Kmalu je prišlo do ustanovitve prve glasbeno-instrumentalne skupine z imenom »Ansambel mladih Openecv«. Že istega leta je imel svoj krstni nastop in je takoj požel velik uspeh. Iz te skupine se je nato razvil še danes znani ansambel TAIMS. Zatem so v kratkem času nastale še druge, mlajše vokalno instrumentalne skupine, ki smo jih že prej omenili, in tudi znani vokalni tercet »Mavrica«.

Openski starši so Francu Pohajaču izrazili željo, da bi prišlo do ustanovitve otroškega pevskega zbora, kar se je leta 1978 tudi uresničilo. Tako se je na Opčinah začelo živahno zborovsko delovanje, ki je v naslednjih letih dobilo neslutene raz-

sežnosti. Treba je tudi povedati, da starši vedno aktivno sodelujejo in z organizacijske plati skrbijo za delovanje »svojih« zborov, kar se danes redkokoli dogaja.

Ko so pevci prvega, otroškega zbora »Vesela pomlad« zrasli, je prišlo do ustanovitve mladinskega pevskega zbora z istim imenom, kasneje pa je nastala še dekleška pevska skupina, ki je dosegla velik uspeh tudi v vsedravnem merilu. Letos pa se je rodila še ena dekleška skupina, v kateri pojejo v glavnem višješolke.

Kot pri vseh mladinskih zborih, se je tudi pri pevski skupini »Vesela pomlad« dogajalo, da so fantje, ki so menjali glas, zapustili zbor. Franc Pohajač je začel zato posvečati pozornost tudi doraščajočim fantom od 15. do 19. leta. V obdobju, ko menjujejo glas, se mladi ne smejo posloviti od petja. Fantje lahko pojejo tudi v tem času, seveda pa jim mora dirigent stati ob strani, biti mora pozoren in jim stalno slediti. Če pa tedaj zapustijo petje, se bodo kasneje težko spet vključili v kak zbor. Mutiranje je pravzaprav glavni vzrok za to, da je pri odraslih pevskih zborih veliko več žensk kot moških, pravi Pohajač. Za doraščajoče fante je zato zborovodja ustanovil Fantovsko vokalno skupino »Vesela pomlad«, ki šteje 8 oseb. Se-

daj jo vodi Janez Beličič in kot kaže, se bo iz nje razvil nov ansambel narodnozabavne glasbe.

S svojimi zbori je Franc Pohajač požel veliko uspehov. Mladi pevci »Vesela pomladi« so dejansko »prekrižarili« Evropo, saj so gostovali v številnih pomembnih krajih od Italije, Francije, Švice, do Nemčije, Švedske in Belgije, bili pa so tudi v Kanadi in ZDA. Poleg tega so prejeli veliko priznanj. Omenimo naj le, da je dekleška skupina pred dvema letoma dobila prvo nagrado na vsedravnem tekmovanju pevskih zborov v Vittoriju Venetu. Predstavila se je s sporedom slovenskih ljudskih pesmi. Vsi zbori »Vesela pomlad« obenem redno sodelujejo na raznih pevskih revijah in prireditvah. Že desetič pa so tokrat priredili tudi »Praznik mladih pevcev«, lepo glasbeno prireditev, na kateri nastopajo poleg vseh, če lahko tako rečemo, Pohajačevih zborov tudi gostje od drugod, predvsem iz Slovenije.

Vsa ta pevska dejavnost zahteva seveda veliko napora in truda, predvsem od dirigenta, pa tudi od pevcev, ki vadijo najmanj dvakrat tedensko, pred pomembnejšimi nastopi pa celo vsak dan. Vse zборе vodi sam Pohajač, ki si že dolgo želi pomočnika. Sam pa ve, da ga bo zelo težko dobiti, saj gre za brezplačno delo. Prav bi bilo, pravi Pohajač, da bi tudi kulturna dejavnost dobila svoje sponzorje, kot jih imajo razna športna društva. (H J)

—o—

V Zagreb in Ljubljano so dopotovali prvi tuji opazovalci, ki imajo nalogo, da nadzorujejo stanje v Sloveniji in po možnosti tudi na Hrvaškem ter se zanimajo, ali se spoštuje sporazum o prekinitvi ognja, kot je bilo sklenjeno na Brionih. Slovenska stran se pritožuje, da armada v mnogih primerih krši sporazum, saj se med drugim ponekod ni umaknila v vojašnice. Spodletel pa je poskus, da bi redno delovalo zvezno predsedstvo, ki ga vodi Stipe Mesić. Seje, ki je bila sklicana za torek, 16. t.m., na Brionih ni bilo, ker se je niso hoteli udeležiti predstavniki Srbije, Črne gore, Vojvodine in Kosova. Slednji so zahtevali, naj bi seja potekala v Beogradu. Predstavniki iz Slovenije in Hrvaške so zaman čakali ves dan na prihod predstavnikov jugoslovanskega juga, a jih ni bilo. Stipe Mesić pa je sklical novo sejo zveznega predsedstva za naslednji dan, prav tako na Brionih.

Kljub vročini živahna politična...

■ nadaljevanje iz 1. strani

vo koalicije, ki naj vodi vladne posle v prihodnjem mandatu. Iz tega izhaja, da socialdemokrati ne računajo na kako levo alternativo, češ da zanjo v tem trenutku (in morda še dolgo) ni pogojev. Približno enako stališče zagovarjajo liberalci, medtem ko republikansko stranko pogojuje muhavost njenega glavnega tajnika La Malfe.

V tem trenutku seveda nihče ne more z gotovostjo trditi, da jeseni ne bo pred-

časnih političnih volitev. Komentatorji menijo, da je prav malo možnosti, da bi se o tako pomembnem vprašanju dogovorili prvaki vladnih strank, zlasti PSI in KD. Če se bo zakonodajna doba končala pred rednim iztekom (v juniju leta 1992), bodo stranke šle v volilni boj hudo med seboj sprte in ne bodo varčevale z obtožbami in očitki, kar bo imelo za posledico, da bodo volilni programi stopili v ozadje. Ponovila se bo torej zgodba, ki jo prav dobro poznamo iz bližnje in daljne preteklosti.

Zabavna narečna predstava SSG

Slovensko stalno gledališče tudi to poletje ni prekinilo s svojo dejavnostjo. Za svoje občinstvo je tokrat pripravilo prijetno, lahko in zabavno komedijo v narečju, nalašč primerno za te vroče julijske dni, ki nosi naslov »Moscheta«. Napisal jo je italijanski avtor Angelo Beolco, znan pod psevdonimom Il Ruzante. Delo je spretno zrežiral Boris Kobal. Premiera je bila v soboto, 13. julija, v Trnovci.

»Moscheta« je nastala v začetku 16. stoletja in pripoveduje o zelo »klasični« temi — nezvestbi žene in zaslepljenosti moža. Lucja (Miranda Caharija) se na skrivaj shaja z vojakom (Vladimir Jurc) in še z domačinom Matjeužem (Livij Bogatec). Mož Zgagar (Adrijan Rustja) o tem nič ne ve, dokler mu nekdo ne prišepne na uho, da ga žena vara. Ko končno izve za resnico, skuša ženo spet osvojiti, vendar ima pri tem veliko smole, na koncu pa stvari ostanejo takšne, kot so ... V igri nastopa tudi mlada igralka Lučka Počkaj.

Slovensko stalno gledališče je »Moscheta« že uprizorilo leta 1964. V glavni vlogi Zgagarja je tedaj nastopal veliki igralec Stane Sever. Komedija je dvignila precej prahu, saj so jo nekateri označili za pohujljivo. Danes je bil seveda odziv publike povsem drugačen. Ljudje so igro razumeli in sprejeli za takšno, kakršna je — sproščujočo in zabavno, nikakor pa ne za nemoralno. Igralci SSG govorijo v narečju, saj bi v knjižnem jeziku ta komedija izgubila ves svoj čar. Avtor je to delo napisal v padovanskem dialektu, v naše narečje pa je komedijo prevedel pokojni Modest Sancin. Vsakdo od igralcev govori s svojim naglasom: Rustja s svetoivanskim, Bogatec in Caharijeva s kriškim, Jurc s prleškim, Počkajeva pa z barkovljanskim.

Za popolnejšo informacijo naj napišemo še nekaj podatkov o avtorju. Angelo Beolco se je rodil leta 1508 v Padovi kot nezakonski sin nekega plemiča. Njegova dela so vezana na klasično tradicijo, vendar je v njih že toliko novega, da jih lahko pojmujejo kot prva prava ljudska renesančna dela. Beolco je snov črpal iz vsakdanjega življenja in je dajal veliko poudarka komičnim situacijam. Pisal je tako, kot je govorilo ljudstvo. V svojih komedijah je Beolco ustvaril tudi nekaj stalnih likov. Eden njegovih najbolj znanih je bil Il Ruzante; v tej vlogi je avtor tudi sam večkrat nastopal, zato so ga začeli ljudje imenovati s tem imenom.

Kar zadeva odrsko postavitve Slovenskega stalnega gledališča je treba še povedati, da je učinkovito scenografijo izdelal Marjan Kravos, kostume si je zamislila Marija Vidau, glasbena spremljava pa je delo Anastazije Purič.

—o—

Na Reki se je v torek, 16. t.m., končal ustanovni občni zbor Unije Italijanov iz Istre in z Reke. Slovensko skupnost sta kot gosta predstavljala deželni predsednik Marjan Terpin in član tržaškega pokrajinskega tajništva Antek Terčon. Na zasedanju sta poročala predsednik Unije Borme in predsednik izvršnega odbora Tremul, ki sta poudarila zahtevo, naj bi italijanska narodnostna skupnost bila prisotna po svojih predstavnikih v teh zborih in us'novah, kjer se odloča o njeni usodi. Odborili so novi simbol Unije, ki je italijanska trobojnica brez rdeče zvezde.

SEKCIJA Ssk V NABREŽINI

Seja v celoti posvečena Sloveniji

Tajništvo devinsko-nabrežinske sekcije Slovenske skupnosti je zadnjo sejo v celoti posvetilo položaju v Sloveniji. Ugotovilo je, da je hotelo vodstvo JA s silo zatreji voljo slovenskega ljudstva in vsiliti slovenskemu narodu komunistični režim pod strogim centralističnim vodstvom beograjskih stalinističnih generalov. Sloven-

ski narod pa je pokazal visoko stopnjo politične zrelosti in se enotno in odločno uprl napadalcu. Slovensko politično vodstvo — je bilo poudarjeno na seji — je z odločnostjo in s čutom za stvarnost doseglo internacionalizacijo slovenskega problema, pri čemer je tudi naletelo na solidarnost velikega dela mednarodne javnosti.

Na področju devinsko nabrežinske občine je zlasti pomembna pobuda domačih društev »Igo Gruden« in »Sokol«, ki sta skupno z zadrugo »Ars Nova« organizirali zelo uspešen solidarnostni koncert za mir v samostojni Sloveniji. Hvale vredno je, da je to pobudo podprla tudi občinska uprava. Sekcija Ssk je ob tej priložnosti izročila predstavniku Rdečega križa Slo-

dalje na 8. strani ■

—o—

Uspela razstava vin v Repnu

V Kraški hiši v Repnu so v soboto, 13. t.m., slovesno odprli 29. razstavo terana in pokušnjo belih vin domačih vinogradnikov. Ocenjevalna komisija je bila letos še posebno stroga. Po oceni izvedencev je najboljši teran pridelala Anamarija Škarbar, por. Gomizelj, drugo nagrado je prejel Alfonz Guštin, tretjo pa Alojz Milič. Za najboljše belo vino je dobil priznanje Mirko Guštin.

Za lep glasbeni uvod je na sobotni slovesnosti poskrbel Logaški oktet. Nato je spregovoril župan repentabske občine Pavel Colja, ki je v svojem uvodnem nagovoru omenil tragične dogodke v Sloveniji in izrazil željo, da bi druge države spoznale svojo zmoto in končno priznale tej mladi državi neodvisnost. Obenem je prisrčno pozdravil delegacijo iz pobratene občine Logatec, ki se je udeležila tega domačega praznika v Repnu. Nekaj besed je povedal tudi župan iz Logatca Antičević, ki se je repentabskemu občinskemu svetu zahvalil za resolucijo v podporo Sloveniji.

V galeriji Kraške hiše so na isti dan odprli razstavo treh domačih umetnikov: Milka Guština, Dominika Bizjaka in Petra Škarbarja. Razstavo si bo mogoče ogledati še prihodnji dve nedelji od 11. ure do 12.30 in od 17. do 20. ure.

Boj za pravičen statut

V ponedeljek, 15. julija, je imel tržaški občinski svet na dnevnem redu razpravo o osnutku občinskega statuta, ki ga je pripravil občinski odbor. Prvotno v statutu ni bilo sploh omembe Slovencev. Slovenska skupnost je s tem v zvezi izdala poziv pred neugodovinskim in barbarskim poskusom brisanja slovenske prisotnosti v tržaški občini. V petek, 12. t.m., se je sestel občinski odbor in vnesel popravka, ki dopuščata rabo slovenščine pri poslovanju pravobranilca in rajonskih svetov v okviru že do zdaj dosežene ravni. Delegacija Slovenske skupnosti je v soboto, 13. t.m., obiskala župana in mu izrazila ogorčen protest, ker v temeljnih uvodnih členih ni omenjena slovenska, državno priznana manjšina. Na seji občinskega sveta 15. t.m. je prišlo do zapleta, ki utegne imeti posledice na nadaljnjo obstojnost večine.

Svetovalec socialistične stranke Chenda je v imenu svoje svetovalske skupine zahteval, naj se popravka obravnavata ločeno. Slo je za jasen protislovenski manever pod vplivom vzdušja skorajšnjih predčasni političnih volitev, na katerih skušajo socialisti ohraniti dosedanje sodelovanje z Listo za Trst, ki je privedlo do izvolitve Agnellija za senatorja. Socialiste je torej motila tudi obrobna omemba Slovencev in omejena raba slovenščine v konzultah, ki je že desetletja uveljavljena, a stalno ogrožena.

Župan je začasno prekinil sejo in sklical sejo odbora v prisotnosti tajnikov strank večine, saj je zahteva pomenila odprtje dejanske krize. Ob nadaljevanju se je občinskega sveta je Chenda umaknil svojo zahtevo, župan pa je pod pretvezo številnih popravkov sejo odložil, da bi o teh razpravljala pristojna komisija.

2.100 podpisov za Slovenijo

Med solidarnostnimi akcijami v podporo in pomoč Sloveniji velja omeniti uspešno pobudo, ki je prišla od mladih. V petek, 12. julija, so mladi predstavniki Slovenske prosvete, Slovenske skupnosti, SKGZ in Slovenske zamejske skavtske organizacije postavili v tržaškem mestnem središču — na Borznem trgu in pod Portici di Chiozza — dva kioska za zbiranje podpisov za podporo svobodne, demokratične in suverene Republike Slovenije. Odziv meščanov je bil nepričakovano zelo dober, saj so mladi v enem dnevu zbrali kar 1.600 podpisov. Med podpisniki je velika večina Italijanov. Podpise pa so zbi-

rali tudi dan prej v Nabrežini, kjer je zvečer potekal solidarnostni koncert za našo matično domovino. Odzvalo se je 500 udeležencev.

Akcija v podporo Sloveniji pa se s tem še ni zaključila. Podpise bodo mladi zbirali tudi na šagrah v naših vaseh, pa tudi pred nekaterimi cerkvami na Krasu, v Tržaški knjigarni, Narodni in študijski knjižnici in na sedežih raznih slovenskih društev. Obenem so posamezni mladinski predstavniki začeli zbirati denarne prispevke za ublažitev posledic vojne agresije na Slovenijo. Za finančno pomoč bodo zaprosili razna slovenska podjetja.

XXVI. ŠTUDIJSKI DNEVI

»DRAGA 91«

DSI — TRST — 30., 31. AVGUSTA,
1. SEPTEMBRA 1991PARK FINŽGARJEVEGA DOMA,
OPČINE, NARODNA ULICA 89

Petek, 30. avgusta 1991

Ob 17.30: predstavitev predavateljev na letošnji Dragi

Ob 17.30: Justin Stanovnik: LECTIO DIF-
FICILIOR. Izraz, vzet iz filološke znano-
sti, namiguje na načelo, naj težnja po
resnici gre preko videzov: o tem bo go-
voril intelektualec, angažiran s sodobno
slovensko problematiko.

Sobota, 31. avgusta 1991

Ob 16.00: Vlado Gotovac: HRVATSKA
MED MEDITERANOM IN SREDNJO EV-
ROPO. Prominenten hrvaški kulturnik, ki
je iz titovskih zaporov prišel na čelo
»Hrvaške matice«, bo spregovoril tehtno
evropsko besedo izpod hrvaško-slovenske-
ga obnebjaja.Ob 18.00: Peter Tancig: PERSPEKTIVE
SLOVENSKE ZNANOSTI. Slovenski znan-
stvenik, član demokratične slovenske vla-
de, bo razgrnil svoje poglede na panora-
mo slovenskega znanstvenega prizadeva-
nja.

Nedelja, 1. septembra 1991

Ob 10.30: Marko Rupnik: VIZIJA IZ
KAOSA. Iz kaosa proti smislu, iz toge
tradicionalnosti v novo svežo duhovnost,
iz črkarstva v tokove duha...Ob 16.00: Okrogla miza na temo: SLOVE-
NIJA — REALNOST IN VIZIJA. Širši
krog predstavnikov slovenskega politične-
ga življenja bo pretresel sedanji osamo-
svojitveni trenutek.Po vseh predavanjih bo diskusija in
družabnost.Nedeljska služba božja bo ob 9. uri v
parku na prostem.

Medtem ko pišemo se v Londonu za-
ključuje vrhunsko zasedanje industrijsko
najbolj razvitih držav na svetu. Zasedanje
je bilo posvečeno proučitvi najbolj aktual-
nih vprašanj na svetu med njimi položaju
v Iraku in Jugoslaviji, ter pregledu gospo-
darskega stanja. Odobreni sta bili dve li-
stini. Po zasedanju je bilo na sporedu sre-
čanje med sedmerico in sovjetskim pred-
sednikom Gorbačovom, za kar je vladalo
največje zanimanje.

POGOVOR Z ODLIČNJAKOM MARTINOM SOSIČEM

»SEM ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO«

Martin Sosič

Na tržaškem poklic-
nem zavodu »Jožef Ste-
fan« sta dva dijaka iz-
delala z odlično oceno.
Prva je Katarina Košu-
ta iz Križa, s katero
smo se pogovarjali pre-
tekli teden, drugi pa je
Martin Sosič iz Devina,
ki je obiskoval oddelek
za tehnika električnih
in elektronskih indu-
strij. V odgovorih na vprašanja, ki smo mu jih
postavili v našem intervjuju, je pokazal pre-
cejšnjo razgledanost tudi na drugih področjih,
ne samo v predmetih, ki so vključena v šolski
program.

*Ali si po petih letih šolanja zadovoljen,
da si se vpisal na poklicni zavod? Česa si
se naučil oziroma za kaj te je ta šola uspo-
sobila?*

Reči moram, da sem imel predvsem v
prvih letih precej pomislekov, ali sem iz-
bral pravo šolo. Ker pa so me zanimali
predvsem tehnični predmeti, skoraj nisem
imel druge možnosti. Sedaj, ko sem končal,
sem vsekakor zadovoljen nad svojo izbiro.
Kar zadeva drugi del vprašanja, lahko le
povem, da te šola seveda ne more usposo-
biti za delo. Lahko ti veliko nudi, potem
pa je odvisno od posameznika, koliko od
tega pridobi.

*So vas na strokovnem zavodu naučili
tudi uporabe najmodnejše instrumenta-
cije?*

Zadnja leta je bilo na naši šoli veliko
sprememb. Sekcije so se modernizirale,
dobili smo nove stroje. Tehniki mehanskih
industrij so se na primer naučili elektron-
skega vodenja strojev. Poleg tega pa so se
spremenili tudi programi, ki so postali ve-
liko bolj sodobni.

*Ste bili v tretjem letniku srednje šole
ti in tvoji sošolci dovolj zreli, da ste znali*

*pravilno izbrati, kam naprej? So vam bili
vaši profesorji pri tem v pomoč?*

Meni osebno so na srednji šoli sveto-
vali, naj se vpišem na katero koli višjo
šolo. Vem pa, da so nekaterim, če lahko
tako rečemo, »slabšim« dijakom priporo-
čali, naj gredo na poklicni zavod ali pa na
učiteljsko. To se mi sploh ne zdi prav,
posebno za učiteljsko, saj naj bi ta šola
usposobila kader, ki bo učil naše bodoče
generacije.

*So na vaši šoli posvetili veliko pozor-
nosti slovenščini in kaj bi bilo po tvojem
treba storiti za izboljšanje znanja materin-
ščine?*

V našem razredu smo imeli srečo, da nas
je vseh pet let učila ista profesorica slo-
venščine. Tudi zaradi tega smo na maturi
vsi precej dobro obvladali materin jezik.
Naša profesorica nas je tudi sproti obve-
ščala, kaj se dogaja na literarnem področ-
ju, spoznali smo razne revije, sodobne knji-
ževnike itd. V šoli pa te seveda ne morejo
naučiti dobre slovenščine, če doma nimaš
prave podlage, oziroma če starši govorijo
vedno v narečju, ali celo v tržaščini, kar
se na žalost danes pogostokrat dogaja. Re-
či pa moram, da je bila raven znanja slo-
venščine v našem razredu precej visoka,
tudi pri tistih dijakih, ki so jo v prvem
letniku bolj slabo obvladali. Za izboljša-
nje jezika sta predvsem potrebna branje
in pogovor. Šola ti lahko nudi oboje, ven-
dar je na razpolago bolj malo časa. Odlo-
čilno vlogo pri tem imajo torej starši.

Za kaj se osebno še zanimaš?

Že dve leti treniram košarko pri mla-
dinski ekipi Jadrana, največ svojega pro-
stega časa pa posvečam skavtizmu. Sem
namreč voditelj srednje veje, torej izvid-
nikov in vodnic. V kratkem se bodo začeli
tabori; dela imam torej za to poletje kar
dovolj.

*Si v času, ko si se pripravljaj na r-
turo, sledil dohajanjem v Sloveniji? Kako
si doživljal težke trenutke v matici in kaj
misliš, da se bo zgodilo v bodoče?*

V našem razredu smo vsi z velikim
zanimanjem in tudi zaskrbljenostjo spreml-
jali potek dogodkov. Osebno bi si želel, da
bi Slovenija postala samostojna in suvere-
na država. Z Brionskim sporazumom pa
sem se strinjal, ker pač druge rešitve ni
bilo. Skrbí me le, ker v njem ni točno na-
pisanega zagotovila, ki bi armadi onemo-
gočilo takšne nasilne posege, do kakršnih
je prišlo v Sloveniji. Za bodočnost pa je
težko predvideti karkoli. Upam le, da bo
prišlo do razpada JA.

Kakšni so tvoji načrti za bodočnost?

Želel bi nadaljevati s študijem. Osebno
me zanima elektronika, kar pomeni, da
bi se moral vpisati na inženjerijo. Ta fa-
kulteta pa je zelo zahtevna. Če bi se ji
hotel z vso resnostjo posvetiti, bi se mor-
al odpovedati vsem drugim dejavnostim,
ki mi tudi veliko pomenijo. Sedaj imam še
nekaj časa za premislek — pozanimal se
bom še za druge možnosti.

Občni zbor Bančne sekcije SDGZ

Na občnem zboru Bančne sekcije Slo-
venskega deželnega gospodarskega združe-
nja, ki je bil v petek, 12. t.m., v Sovod-
njah, je bil za novega predsednika izvo-
ljen Gvido Zidarič, predsednik Hranilni-
ce in posojilnice v Nabežini. Zamenjal je
dosedanjšega predsednika Mirka Hmeljaka.

Udeleženci so razpravljali predvsem o
možnostih za izboljšanje storitev na banč-
nem področju, o uvedbi skupne kadrovske
politike, o vključevanju v gospodarske to-
kove ob meji in o nujenju pomoči sloven-
skim društvom in organizacijam v zamej-
stvu. Seveda niso mogli mimo dogodkov v
Sloveniji in Jugoslaviji, ki postavlja tudi
slovenske denarne zavode v Italiji pred
nove preizkušnje. Na predlog dr. Štefana
Bukovca je bila po daljši in dokaj burni
razpravi odobrena resolucija v podporo
neodvisni Sloveniji, ki se glasi takole:

»Slovenski denarni zavodi, zbrani na
svojem rednem občnem zboru, v okviru
bančne sekcije Slovenskega deželnega go-
spodarskega združenja v Sovodnjah, dne
12.7.1991, pozdravljajo rojstvo demokratič-
ne, neodvisne in suverene Republike Slo-
venije. Izražajo izredno zaskrbljenost ob
dramatičnih dogodkih v Sloveniji, tudi z
ozirom na resne gospodarske posledice, ki
jih neurejeno stanje še povečuje, ter izre-
kajo svojo pripravljenost, da po svojih mo-
čeh podprejo vsa prizadevanja za premo-
stitev krize in obnovo normalnih gospo-
darskih tokov. Apelirajo na evropsko jav-
nost, zlasti na italijansko vlado ter sorod-
ne bančne ustanove in organizacije, da
podprejo prizadevanja Slovenije, da po
mirni poti doseže popolno suverenost.«

Zanimiva razstava v Ogleju

V bližnjem Ogleju so ta teden odprli zanimivo razstavo, ki so ji dali naslov: »Aquila Romana — vita publica e privata« (Rimski Oglej — javno in zasebno življenje).

Razstava bo trajala do 3. novembra in je v Občinskem muzeju, ki je čisto blizu slavne oglejske bazilike. V prenovljenih prostorih je lično razstavljenih obilo pred kratkim najdenih predmetov, ki so služili starim prebivalcem Ogleja pri vsakdanjem delu. Arheologi namreč še vedno raziskujejo na področju Ogleja, a na žalost prav veliko ne morejo narediti, ker jim vedno primanjkuje denarja. Predmeti, kipi in vsi arheološki ostanki nekdanje po velikosti osmega mesta v rimskem imperiju so izredno dobro ohranjeni in nam kažejo bogastvo in vsakdanjik tedanje dobe, govorimo seveda o času prvega in drugega stoletja po Kristusu, ko je Oglej, stara Aquileia, najbolj blestel.

Iz izkopanin je razvidno, da se je mesto zgrijalo okrog foruma, katere ostanke še danes lepo vidimo. Oglej je sicer imel tudi imenitni circus in areno, a kaj hočemo, v stoletjih, ki so sledila Atilovemu uničenju mesta, so ljudje tudi morali živeti, in so tako porabili kraško in istrsko kamenje za gradnjo hiš. Tako danes arheologi izkopavajo predvsem različne sloje tal in temeljev hiš iz različnih obdobj. Hišne poslikave so podobne tistim, ki jih lahko lepo vidimo v Pompejih, izredni pa so mozaiki, katerih je v Ogleju zelo veliko.

Na razstavi si lahko ogledate, s kakšnimi krožniki so stari prebivalci Ogleja jedli, kakšen je bil triklinil, na katerem so pripravljali imenitne prigrizke. Recepti za jedi se žal niso ohranili, znano pa je zelo dobro vino, ki so ga tu pridelovali, in v ta namen so bile v Ogleju tudi imenitne obrtne delavnice, ki so izdelovale amfore; tudi te so razstavljene. Vidimo tiste, ki so domače izdelave, a tudi španske, afriške in celo iz daljnega Orienta so.

Seveda so bili prebivalci Ogleja tudi ljubitelji dobrih oblačil in kozmetike, da o umetnosti, ki je nastajala iz brona, niti ne govorimo. Vse to si lahko ogledamo in prav presenetni nas izredna lepota okrasnih predmetov vsake vrste. Da otroci takrat niso bili nič posebnega, ampak čisto podobni današnjim, nam priča otroška igračka, ki je napravljena iz kosti in je ponazarjala majhno punčko. Ohranjeni deli oblačil nam pričajo o takratnih navadah, imenitne ogrlice iz zlata pa samo potrjujejo dejstvo, da je ženskam zlato bilo vedno všeč.

Seveda so tu še razni reliefi, ki so krasili rimske hiše v Ogleju, okrasni kamni, ki so se nahajali v lepih vrtovih, in med temi bi posebej opozoril na krasno in izredno dobro ohranjeno sončno uro, ki je svojevrstna. Izredno lepe so tudi žare-urne, ki so jih polagali v pokopališča ob glavni cesti. V grob pa so dali še imenitne svetilke, posebno lepe so tiste, ki so jih izdelali iz brona, in so imenitno okrašene.

Razstava v Ogleju o navadah Rimljanov in njihovem življenju je zelo lepo pripravljena, napaka je samo v tem, da so napisi pod najdbami samo v italijanščini, večina obiskovalcev pa je nemško govorečih, katalog je izredno lep, a je spet samo v italijanščini.

Jurij Paljk

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Razstava velike umetnice Artemisie Gentileschi v Firencah

Ko pomislimo na italijansko zgodovino umetnosti in na njene glavne akterje, nikdar ne pomislimo na nobeno žensko. Seveda bi imele feministke veliko pripomb na ta dejstva, a je skorajda vedno tako.

Vendar ni vedno resnica enaka stvarnosti, katero mi poznamo. Prav v to nas prepriča velika razstava, ki je sedaj odprta v Firencah in nam po predolgem času predstavlja umetnico Artemisio Gentileschi na tak način, na kakršen mora biti predstavljen umetnik, ne pa nekakšno cirkuško budalo, kateremu se vsi čudijo. Tak odnos so namreč imeli do te velike umetnice skorajda do sedanjih dni in nemalo so k temu pripomogle prav feministke, ki so jo zadržale postavljale kot vzor izkoriščane in vsega lepega oropane ženske.

Dejstvo je namreč, da se je Artemisia rodila očetu Oraziju, ki je bil zelo znan manierist konec šestnajstega stoletja in se je pozneje opredelil za slikarstvo, ki se ga je naučil pri velikanu Caravaggu. Dejstvo je tudi, da je Artemisijin oče imel prijatelja, kateremu je bilo ime Agostino Tassi in je tudi bil slikar, danes skorajda nepomemben. Vse ostalo je do danes imenitno ohranjena kronika, ki je bila že večkrat izdana v knjižni obliki. Artemisijin oče je Tassija tožil, češ da mu je posilil hčerko, sledila je dolga obravnava, na kateri ni manjkalo preobratov, mlada Artemisia, ki je takrat bila v Rimu že uveljavljena slikarka, je izgubila čast. Pred tem pa je seveda sledila dolga obravnava, ki je po fizičnem mučenju Artemisie sicer njene očetu dala prav, a pisalo se je leto 1612 in tako so slikarko Artemisio Gentileschi vsi gledali po strani, da ne rečemo še kaj hujšega. Njeno delo je bilo v večnem mestu onemogo-

čeno in zato je odšla v Firence, Neapelj in pozneje spet v Rim, celo v London.

Artemisia se je pozneje poročila s podpoprečnim slikarjem Pierantonijem Stiattesijem, kateri se je na lastni koži prepričal, kako težko je živeti z zelo emancipirano žensko, kar je vsekakor Artemisia bila. Veliko je moral pretrpeti preden je doumel, da ne bo imela v življenju samo njega in se je tako poslovil, umetnica pa je živela naprej tako kot prej, gotovo ni bila nikdar zgled krepostnega življenja. Artemisia pa je veliko delala, risala je s prirojenjo lahkotnostjo in se je uveljavila predvsem kot portretistka. Kronisti tedanjega časa pišejo, da je bila zelo cenjena in je znala s pridom uporabljati svoje talente predvsem v dobičkonosne namene.

Ce je imela proti moškim še kaj sovražstva, je to res imenitno pokazala v krasnih oljih, ki jih je slikala. To so predvsem olja, ki prikazujejo Judito, ki reže glavo Holofrenu. Tako realno kruto je to naslikala, da se človeku ježijo lasje. Druga njena zelo znana slika, katero skorajda vsi poznamo, ne da bi vedeli, da jo je naslikala ženska, Artemisia Gentileschi, je Suzana in starca. Artemisiji je bilo takrat, ko je to umetnino naslikala 16 ali 17 let.

Imenitno razstavo te velike umetnice si lahko ogledate v Buonarrotijevi hiši v Firencah v ulici Ghibellina, odprta bo do četrtega novembra. Baje, da je sliko »Inclinazione«, ki si jo lahko tudi ogledate na razstavi, kupil sam Buonarroti, drugače bolj poznan z imenom Michelangelo. Ostale slike so zbrali z vseh vetrov, saj je danes Artemisia Gentileschi zelo cenjena. Ne samo zaradi procesa, ki ga je imela, ampak predvsem zaradi svojih slik.

»Celovski zvon« je spet zanimiv

V teh vročih julijskih dneh je izšla junijska številka Celovškega zvona, te naše »vseslovenske revije za leposlovje, kritiko, kulturna, družbena in verska vprašanja«.

Revija je izredno bogato opremljena za slovenske revije, takih namreč nismo vajeni. Likovna oprema revije je tokrat posvečena likovnemu umetniku Jožetu Muhoviču, ki predstavlja zadnje stvaritve.

Tajnik revije Vinko Ošlak je napisal uvodnik z naslovom »Kje domovina, si...«, v katerem se ukvarja z vojno v Sloveniji. Zelo zanimiva je postavka, ko trdi, da sedaj razume goriskega slavčka, Simona Gregorčiča, ki je nekoč zapisal, da bo sovražnik »prihrumel z gorkega juga«. Nadalje Ošlak piše, da sedanje stanje v Sloveniji ni prva srbska okupacija Slovenije, ker po njegovem mnenju ni bil nič drugega kot okupacija tudi način ustanovitve Kraljevine SHS. Vinko Ošlak trdi, da je do druge srbske okupacije prišlo v letu 1945, ko so ukinili slovensko partizansko vojsko in jo postavili pod komando jugoslovanske, dejansko srbske vojske in obenem s pomočjo Angležev pobili slovenske belogardiste. Nadaljevanje uvodnika je posvečeno velesili ZDA, ki se za Slovenijo ne zmeni, in Avstriji, ki je edina pokazala dobro mero razumevanja za novo državo. Čeprav Oš-

lak ne vidi hitrega izhoda za Slovenijo in tudi dobrega ne, vendar zapiše na koncu: »Če bo slovenski narod v tej mogoče najtežji preizkušnji v svoji zgodovini rešil dušo, mu bo 'telo' navrženo...«

Jasna Blažič je prispevala v Celovski zvon novelo z naslovom »Deklica, ki je spala«. To je preprosta zgodba, jezik pa je dober.

France Bernik nam predstavi v rubriki »Zamolčana literatura« pesnika Leopolda Legata, ki je imel podobno usodo, kot so jo imeli vsi literati, ki so bili pri domobrancih v času druge svetovne vojne. Legat je namreč umrl že kot dvajsetletni študent prava v Teharjah, potem ko so ga Angleži vrnili v Jugoslavijo iz Avstrije. Zapuščino pesmi je hranila mati, veliko pa se je zgubilo, ker so jim po vojni pobrali tudi hišo. V pesmih je reflektiven, največ obravnava ljubezensko tematiko, forma je klasična.

Tržaški pisatelj Alojz Rebula v Celovškem zvonu nadaljuje z objavljanim dnevnikov, ki segajo v leto 1970. Pisatelj Rebula z znano pronicljivostjo in njemu lastnim jezikom opisuje dogodke, ki ga najbolj prizadevajo.

V zamejstvu zelo poznani jezuitski duhovnik in slikar Marko Rupnik piše v junijsko številko Zvona o biblično teoloških osnovah narodne zve-

dalje na 8. strani ■

NOVICE

NA OGLED JE ZA SLOVENCE POMEMBNO GRADIVO

Senator Demokratične stranke levice Vittorio Foa je prvi, ki je imel priložnost, da si ogleda spise posebnega sodišča za zaščito države, ki ga zadevajo. Akti fašističnega sodišča bi morali biti po splošnih pravilih zaprti javnosti 70 let, vendar so lani v parlamentu sprejeli poseben zakon o prenosu dokumentacije iz vojaškega arhiva v osrednji državni arhiv, kjer so zdaj na voljo strokovni javnosti. Gre za gradivo, ki je seveda izrednega pomena tudi za našo zgodovino primorskega odpora proti fašizmu.

PAPEŽ AVGUSTA NA POLJSKEM IN MADŽARSKEM

V Vatikanu so objavili program obiska, ki ga bo papež Janez Pavel II. opravil prihodnji mesec na Poljskem in Madžarskem. V svoji domovini bo od 13. do 15. avgusta. Najprej bo obiskal grob svojih staršev in rojstno vas. Na Veliki Šmaren pa bo v svetišču Jasna Gora z mladimi ob Svetovnem dnevu mladine. Naslednji dan se bo začel pastirski obisk na Madžarskem, ki se bo zaključil 20. avgusta s slovesno mašo ob prazniku sv. Štefana, madžarskega zavetnika.

—O—

Deželni svetovalec Ssk Bojan Brezigar je na tiskovni konferenci obrazložil zakonski osnutek deželne vlade, ki določa kriterije in obliko, po katerih se slovenski narodni manjšini dodeljujejo finančna sredstva, kot jih predvideva zakon za obmejnega področja. Gre skupno za 24 milijard lir za razdobje 1991-93. Svetovalec Brezigar je dejal, da je deželna vlada osnutek odobrila prejšnji teden in računa, da ga bo deželni svet potrdil še pred poletnimi poročnicami. Letos bo denarna sredstva podeljeval sam deželni odbor, za ostali leti pa je predvideno sodelovanje posebne komisije, v kateri bodo tudi predstavniki manjšine same. Prošnje za prispevke bodo zainteresiranci letos lahko vlagali 30 dni po odobritvi zakona. O njegovi vsebini bomo še poročali.

PROSTOR MLADIH

Letošnji tabori slovenskih tržaških skavtov

Za slovenske skavte je sedaj nastopilo težko pričakovano obdobje taborov, čas nepozabnih doživetij v stiku z naravo in povezanosti z drugimi, čas udeležanja vseh tistih vrednot, ki so vodilo te množične mladinske organizacije. Prvi tabor se je že pričel v nedeljo, 14. julija, ostali pa se bodo zvrstili kasneje tja do srede avgusta. »Skavtizem ni samo vrsta dejavnosti za prosti čas,« pravi Bruna Ciani, voditeljica 2. stega, ki je že od mladih nog aktivna v tej organizaciji, »pač pa je vabilo v določen stil življenja. Mladega človeka naj bi vzgajal v krščanskem duhu, v odgovornosti do sebe, lastnega življenja in do družbe, v kateri živi. Vodilo naše organizacije so skavtski zakoni, ki navajajo člane na plemenitost, delavnost, vztrajnost v težavah, na čistost duha in ljubezen do stvarstva.«

Kot rečeno, se je prvi, potovalni tabor za novince, roverje in popotnice že začel. Trajal bo od 23. t.m., vodila pa ga bo Darja Smotlak. Udeležencev je okrog 30, stari so od 16 do 25 let. Potovalni del tabora bo v Reziji, nato pa se bodo skavti utaborili v Vogrčah pri Pliberku na Koroškem. Tam se bodo vključili v delo vasi; pomagali bodo domačinom pri njihovih vsakdanjih opravilih. »Bistveno vzgojno okolje za roverje in popotnice je pot, ki je prispodoba življenja,« je razložila Bruna Ciani. »Na poti se mlad človek navaja na spremembe, na nove izzive, na bistvenost, skromnost in vztrajnost. V teh okoliščinah si ustvari smisel za skupnost, za povezanost z drugimi, navadi se deliti stvari z drugimi, kar je pomemben vzgojni element.« Na tem potovalnem taboru bo duhovni vodja Rafo Pinosa.

Treba je še povedati, da je bil v načrtu tudi delovni tabor v Sloveniji, zaradi nedavnih tragičnih dogodkov in predvsem zato, ker situacija še ni stabilna, pa je ta tabor odpadel. V preteklih letih so tudi slovenski skavtje delali na prizadetih področjih. Leta 1976, ko je hud potres razdeljal del Furlanije, so skavtje delali na potresnem področju, pomagali so graditi hi-

še, prebivalstvu pa so dali tudi na razpolago svoje šotore.

Za izvidnice in vodnice (to je srednja stopnja od 11. do 16. let) je vodstvo Slovenskih tržaških skavtov organiziralo dva tabora. Vodil ga bo Francesco Bianchuzzi, udeležilo pa se ga bo okrog 60 mladih. Duhovni vodja bo Tone Bedenčič. Drugi tabor oziroma »Šotorišče Karantanija« v Svinčni vasi na Koroškem, pa bo nekaj posebnega. Udeleženci — okrog 40 oseb — se bodo vživeli v obdobje in okolje nekdanje Karantanije leta 691. Preoblekli se bodo tudi v kostume tistega časa in bodo svojega načelnika Mitjo Ozbiča na Gospodarskem polju »ustoličili« za kneza. Duhovni vodja bo Jože Špeh.

Od 2. do 12. avgusta bo tabor volčičev in veveric, okrog 50 otrok starih od 8 do 11 let, ki bo v Selah na Koroškem. Načelnica bo Katja Superina, duhovni vodja pa Tone Bedenčič.

V Svinčni vasi pri Celovcu bo od 3. do 6. avgusta tudi tabor za voditelje izvidnikov in vodnic. Gre za neke vrste seminar na odprtjem, na katerem bodo udeleženci preučevali metodologijo delovanja v tej veji. V načrtu so namreč določene spremembe v vzgojni metodi in strukturi organizacije. Na tem delovnem taboru bosta dva načelnika: Martin Sosič in Manica Maver, svojo udeležbo pa je napovedalo okrog 25 oseb. Z njimi bo duhovnik Jože Špeh.

»Danes na žalost marsikdo jemlje skavtizem za parkirni prostor in se premalo zanima za rast svojih otrok,« je ob koncu še poudarila Bruna Ciani. »Tudi voditelji imamo v teh primerih težave, ker pri starših ni takega odziva, kakršnega bi si želeli in kot bi bilo tudi potrebno za sodelovanje pri vzgoji bodočih rodov.«

(H J)

**Beri - širi - podpiraj
"NOVI LIST"**

Jurij Paljk *Srečanje po 46 letih*

Poznam uglednega gospoda, s katerim se večkrat videvam. Zelo rad se družim z njim, ker ga rad poslušam, ker pozna dosti stvari, za katere niti slišal nisem, morda pa ga še najbolj cenim zato, ker spoštuje ljudi. Spoštuje človeka kot takega. Nema lokrat ga slišim reči o nekom, ki je v težavah: »Ubogi, vidiš, kakšno je življenje!«

Nobenega pomilovanja ni v njegovem glasu, ko to reče, morda samo malce utrujenosti, ki jo je prineslo trdo življenje, morda pa samo spoznanje, da smo res vsi zelo različni, v različnosti pa enaki.

Ko se srečujeva, običajno vedno govoriva o stvareh, o katerih zadnje čase sko-

rajda vsi razpravljamo, o nas, o Sloveniji, o politiki, katero omenjeni gospod izredno dobro pozna.

Tako govoriva, bolje rečeno: jaz sprašujem, on mi odgovarja. Včasih je obratno. Všeč mi je mir, ki ga ima v sebi. Morda ti ga lahko da le življenje v prvi vrsti, ki jo zapustiš šele takrat, ko ne moreš več, pa še takrat se nočeš dati.

Pred kratkim mi je povedal v nekaj besedah tole zgodbo:

Zvečer je prišel domov, kjer mu je žena povedala, da ga je iskal po telefonu nek moški, ki je prišel iz Avstralije. Rekel ji je, da bo še nekaj dni v Trstu, da bi ga rad

videl, ker bi se mu zelo rad zahvalil za življenje.

»Tako sem se odpravil z avtomobilom. Nisem vedel točno, katera hiša je, ker mi po telefonu ni znal dobro povedati, šel pa sem vseeno. Malce sem zgrešil, obrnil avto in ga zagledal na trideset metrov, kako je stal pred neko hišo. Prišel sem počasi, odprl okno in mu rekel: »Ti si, a?« Bil je on, po šestinštiridesetih letih sem ga spoznal, on pa mene. Samo pomisli to!« mi je rekel čez mizo v uradu, kjer sva sedela.

Nato mi je povedal še podrobnosti. Konec vonje, da so domobranci imeli nekake vaje, tam, da je fanta spoznal, na fanta je najbrž napravil močan vtis, saj si nadaljnjih dogodkov sicer ni mogoče drugače razložiti. Fant je bil domobranski oficir in je bil zajet s svojo enoto, objestnemu ali pa dobremu, tega ni nikoli zvedel, parti-

PISMA UREDNIŠTVU

OPENCI VZTRAJAJO

Odgovor na pismo dr. Škerla, škofovega vikarja, objavljenega v »Primorskem dnevniku« — Pisma uredništvu — in v »Katoliškem glasu« z dne 20.6.1991

1. dr. Škerl bi se bil moral pozanimati za imena članov Župnijskega pastoralnega sveta z Opčin predno nekaj zatrjuje kar ni res, kajti vsi podpisniki pisma g. škofu z dne 3. junija 1991, smo člani »sveta« in redno prihajamo na seje.

2) Krivična namigovanja — dr. Škerla in nekaterih drugih, ki se, žal, ne predstavijo javno — so žaljiva.

a) Nihče od nas ne nasprotuje delovanju salezijancev z mladimi, obratno, dobro vemo, da je njih prisotnost pri nas važna (to smo že večkrat napisali!) še posebno, če gre za poživitev krščanskega dela za mladino in za krščansko kulturno dejavnost.

b) Dr. Škerl namiguje, da bi za morebitni odhod salezijancev iz naših krajev bili krivi člani Ž.P.S., ki pa so le izrazili svojo skrb in bojazen za župnijo. Ali ni tako stališče dr. Škerla morda izgovor za to, da se ni nikoli odzval povabilu na odkrit pogovor?

č) Če škofova listina iz leta 1966, za katero so člani Ž.P.S. in delegacija krajanov tolikokrat prosili g. škofa, da jo pismeno potrdi, še velja, ni gotovo. Nobenega zanesljivega pismene zagotovila nimamo, da bo v župniji, kljub spremembam, ostalo vse po starem. Doslej nam tega ni potrdil g. škof, pa tudi g. župnik ni mogel storiti, ker takega pismenega zagotovila tudi sam še ni prejel!

d) Očitki iz pisma dr. Škerla, da je župnikovo delovanje v župniji enostransko, so popolnoma nekorektni in neresnični.

Na koncu pa sam dr. Škerl priznava, da dokument (škofova listina iz leta 1966) ni popolnoma jasan, in prav zato želimo in na tem vztrajamo, da bi ga sedanji g. škof dopolnil in ga končno javno potrdil.

Člani Župnijskega pastoralnega sveta z Opčin

Opčine, 9. julija 1991

KAJ SE JE DOGAJALO NA LETOŠNJI LICEJSKI MATURI?

Najprej bi rad povedal, da sem se zelo težko odločil napisati to pismo in ga objaviti.

Načelno ne odobravam pritiska staršev dijakov na ocenjevanje profesorjev, zlasti kadar

gre za veliko maturo. Tu se zahteva od izpraševalne komisije, predvsem od njenega notranjega člana, posebna pozornost, saj gre za končni obračun dijakovega znanja in sposobnosti po petih ali vsaj po treh letih napornega študija.

Žal, Vas moram opozoriti da te posebne pozornosti pri letošnji maturi ni bilo. Od tod nekateri presenetljivi izidi ocenjevalne komisije, tako navzgor kakor navzdol. Prepričan sem, da nepravilna (torej nepravična) ocena globoko vpliva na maturanta in mu povzroči veliko škodo, najsi ga komisija oceni prenizko ali pa tudi previsoko.

Zagotavljam Vam, da moja trditev ni lahkomišeln ali prenačljiva, marveč sad posrednih in neposrednih informacij tako s strani profesorjev zadnjega in prejšnjih let kakor s strani kandidatov samih in njihovih staršev.

Povem naj še to, da so mi z raznih strani prigovarjali, naj začnem hujšo protestno akcijo, pa sem jo sam odsvetoval. Odločil sem se za tole pismeno opozorilo, ker mislim, da je to najmanj, kar lahko dolgujem nepravilno ocenjenim dijakom.

Sam sem bil šolnik in večkrat član izpraševalne komisije pri maturah, zato naslavljam tole pismo na ravnateljstvo (predvsem), da ostane »ad acta«. Tako upam, da se v prihodnosti ne bo nikoli več ponovilo to, kar se je zgodilo letos, kajti »errare humanum est, in errore perseverare diabolicum«.

Sklepam s pripombo: kandidatje so vsi izdelali, torej so vsi zreli. Ali smemo zatrditi, da je ob takšnem ocenjevanju zrela tudi komisija? S spoštovanjem

Ivo Jazbar

Gorica, 12.7.91

KLIČITE ŠTEVILKO: 001 201 4561111

Hvaležna sem za obvestilo, kako naj izrazimo svojo solidarnost z matično domovino Slovenijo s tem, da kličemo urad za informacije, ki je neposredno povezan s predsednikom Bushem v ZDA. Odzvala sem se vabilu in klicala na gornjo številko. Dobila sem zvezo, podprla zahtevo po samostojni Sloveniji in poudarila nujnost, da se preneha z napadi JA. Moj poseg je bil seveda v slovenščini in na koncu sem slišala: »Thank You«!

Upam, da se bodo tudi vse naše organizacije in vsi dobri somišljeniki odzvali tako važnemu zgodovinskemu trenutku naše domovine!

F. V.

Trst, 12.7.91

SEJA V CELOTI POSVEČENA SLOVENIJI

■ nadaljevanje s 4. strani

venije prispevek 500 tisoč lir za pomoč Sloveniji. Sekcijsko tajništvo je pozvalo mednarodno in zlasti italijansko javnost, naj stvarno podpre upravičena pričakovanja samostojne države Slovenije.

Pred koncem seje je tajnik Antek Terčon čestital Bojanu Brezigarju k izvolitvi za predsednika Svetovnega slovenskega kongresa. Gre za priznanje celotne slovenske javnosti (doma, v zamejstvu in zdomstvu) našemu politiku, ki se že vrsto let trudi, da bi združil »rod Slovenščine cele«, je zaključil sekcijski tajnik.

»CELOVŠKI ZVON« JE TUDI TOKRAT ZANIMIV

■ nadaljevanje s 6. strani

stobe. Pater Rupnik oriše glavne značilnosti Izraelove narodne zvestobe, ki da jo je mogoče razumeti samo v luči Izraelove težnje po univerzalnosti, vesoljnosti.

Davorin Flis je prevedel in priobčil v Zvonu v rubriko »Domača in svetovna misel« esej, ki ga je napisal znani mislec in velik pesnik Rabindranath Tagore z naslovom Nacionalizem na Zahodu.

V rubriki Iz sveta umetnosti piše Alenka Goljevšček o pravljici in ritualu, Franca Butolo pa je napisala esej z naslovom: »Samouničenje kot resnica transcendentnega ateizma v romanu »V metežu« Marije Kmetove.

Ivan Sedej nam predstavi v krajšem zapisu slikarstvo Jožeta Muhoviča. Sledi kulturno pismo z Dunaja, ki predstavi pregled kulturnih dejavnosti za mesec julij in avgust v tem mestu.

Celovški zvon zaključuje junijsko številko z recenzijami knjig, ki so izšle v slovenščini, med temi gotovo izstopa Kermaunerjeva recenzija knjige Vanje Kržanove »Beseda, ki opogumlja«.

Jurij Paljk

SKLAD SERGIJ TONČIČ ZA VISOKOŠOLCE

Slovenski visokošolski sklad Sergij Tončič v Trstu obnavlja letno nagrado »Dr. Frane Tončič«, ki ima namen vzpodbuditi visokošolce, pripadnike slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu.

Nagrada je namenjena disertaciji, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je sklenila kandidatov visokošolski študij v obdobju med 1. junijem 1990 in 30. aprilom 1991. Zainteresirani naj dostavijo izvod svoje študije najkasneje do 15. septembra t.l. Narodni in študijski knjižnici v Trstu, ul. S. Francesco 20, nakar bo prejeta dela obravnavala komisija, ki jo bo imenoval Upravni odbor Sklada. Dobitnik nagrade, ki znaša 2 milijona lir, bo razglašen na občnem zboru Sklada.

zanu se lahko zahvali, da ga niso takoj ustrelili, ker mu je le ta potrgal oficirske čine. Od takrat naprej se je začel pretvarjati, kot da je gospod, ki mi je to zgodbo povedal. Zamenjal je identiteto. Vedel je, da se bo lahko le tako rešil. Tako dobro je to počel, da so mu verjeli, saj so se tudi podatki, kolikor so jih lahko preverili seveda, ujemali. Tako si je rešil življenje, ostalo je znana zgodba premnogh Slovencev, ki danes živijo in umirajo po svetu, kamor niso hoteli oditi. Velika tragedija maloštevilnega naroda, velika bolečina doživetega, nikdar pozabljenega, veliki narod ti stvari ne poznajo, se zanje tudi ne zmenijo.

Ko je sogovornik končal zgodbo, je hitro rekel, da greva nekaj spit. V baru, sem mu rekel, da so take stvari neverjetne, da jih vidiš samo v filmih, a da jaz verjamem vanje, da so mi všeč.

»Ja, ti ja, ampak ti pišeš pesmi,« je odvrnil in v glasu ni bilo posmeha, ki ga večkrat začutim pri ljudeh, ki zvejo za mojo poezijo. Vsaj tak občutek sem imel.

Molče sva odšla vsaj po svoje.

»Še kaj pridi!«

»Bom,« sem odvrnil nekam sam zase.

Na železniški postaji sem gledal dva ostarela in utrujena človeka, kako sta čakala nosača. Na prtljagi sem videl prilepljeno kanadsko zastavo, govorila sta pa

tržaško slovenščino, njega so tudi preveč svetle in preširoke hlače izdajale, da bi lahko živel v naših krajih.

Nekam sta odhajala, morda sta šele prišla.

Kot je prišel človek iz Avstralije in se po šestinštiridesetih letih zahvalil nekemu, ki mu je rešil življenje, ne da bi sam vedel za to, in to samo zato, ker je bil iz poštene slovenske družine.

Ali tako, kot bi rekel resnobni gospod: »Kaj hočeš, tako je bilo, taki smo bili.«

Ko je vlak potegnil, sem se nasmehnil v šipo, utrujeni gospod s prtljago se je prav po kraško kregal s svojo ženo.